

Hlej, Bóh je moje zbože, ja sym wěsty a so njeboju. (Jez. 12,2)

W Smochčanskim parku je čłowjeska ruka spožčila wodže jasny směr a přirodže přewidnu strukturu. Tež čłowjek trjeba jasny směr a zaměr, zo njeby po swojim puću přez žiwjenje bludził.

Foto: Jürgen Mačij

Hdyž je něchtón w njeznatej krajiny po puću, su wobchadne tafle jara wažne. Wone warnuja před strachami a pokazuja prawy puć. Štóz tute znamjenja zańč nima, sebi samemu škodži.

Tež na puću přez žiwjenje trjebamy znamjenja, kotraž nam prawy puć pokazuja a nas před strachami warnuja. Bjez tuteho wobrazu prajene: Trjebamy někoho, kotremuž móžemy so dowěrjeć. Ale komu móžemy so wopravdže dowěrjeć? Na koho móžemy so spuščec?

Hrono na léto 2002 je namotwa k dowěrje. Wone je wotmołwa Swjateho pisma na našu njewěstosć a nam praji, komu so dowěrjeć móžemy.

Jezaja, kiž je tute słowo israelskemu ludej prajił, dopomina so na zaštosć Božeho luda. Wón myslí na časy, w kotrychž běše Israel Bohu njeposlušny a je tehodla Bože chłostanje dožiwić dyrbał. Ale Jezaja tež spoznaje, zo je Bóh swojemu ludej runje w časach njewěstosće a bjezradnosće bliški był a jim puć do přichoda pokazal. Profet Jezaja pak jenož na to njedopomina, ale praji tež, zo je Bóh wumožnik swogo luda. A to tež potom, hdyž je Bóh swojich

**Za léto 2002
přeje wam
Bože žohnowanje,
čilosć a strowosć
a wšitko,
štož je wam trěbne
na čele a duši,
redakcija
Pomhaj Bóh**

wěrjacych na čěžkich pućach wjedł. Tež hdyž njewěmy, čehodla nas Bóh runje tute puće wjedže, móžemy pozdžišo tola spoznać: Tute puće běchu dobre puće. Israelski lud, kiž mórkotaše w pusćinje přečiwo Móžasej a Bohu, njeje wot Boha jenož pomoc přez to dostał, zo je Bóh jim manna k jědźi dał, ale je tež z Božej pomocu do slubjeného kraja přišoł. Čežki puć přez pusćinu

je so jako puć wopokazał, kiž k cilej wjedže, a z tym jako dobry puć.

Z tajkeho nazhonjenja wurosće dowěra, zo tež naš přichod w Božich rukach leži. Wěmy tola wo Božej pomocy wjac hač Jezaja w swojim času, dokelž wěmy wo Jezusu Chrystusu, kotryž je wot Boha do našeho swěta posłany, zo by nam prawy puć k Bohu pokazal; ale nic jenož pokazal – wón je nam zmōžnił, na tutym puću so Bohu bližić a so z Bohom wujednać dać. Tehodla mjenujemy Chrystusa našeho wot Boha posłaného Zbóžnika.

Tak móžemy so Bohu dowěric. Ničo w našim žiwjenju njeje tak čmowe, zo njeby Bože swěto do teho swěćilo. Wězo je w každym žiwjenju to abo tamne, štož nam strach načini. To słuša drje k čłowskemu žiwjenju. Wšak je Jezus swojim wučomnikam prajił: „Na swěće maće česnosć” (Jana 16,33). Jezus pak přida: „Ale budźće dobře nadźije, ja sym swět přewinył.”

Nichtón z nas njewě, što léto 2002 jemu přinjese. A tola móžemy troštowani do nowého léta hić. Njejsmy sami. Móžemy so našemu Knjezej dowěrjeć.

S. Albert

Lube džěci!

Bože žohnowanje do noweho lěta wupřēju wšitkim młódsim a wězo tež starsim čitarjam našeho časopisa.

Z džensnišim čisłom chcu započinać ze seriju powědkow stareho Budyšina. Snano wěsće, zo swjećí město Budyšin lětsa swoje 1000-lětne narodniny. Koždy druhi měsac chcu was do stareho města z jeho srjedzowěkowski twarjenjemi a wězemi přeprósyc, zo byšće zhonili, što su sej naši prjedownicy wo Budyšinje powědali. Fantazija abo wěrnosc? Budźće wćipni!

Budyske powěsće (1)

Husića před Budyšinom

Wo založenju Michatskeje cyrkwe powěda nam scěhowaca legenda:

Běše w lěće 1429. Husića běchu w Čěskej mnohe bitwy dobyli a čehnjechu nětko

do přimjezných krajow Němskeje, zo bychy tam z wohenjom a mječom cychnowali. Ležachu před Budyšinom. Dnja 12. oktobra nadběhowaše jich wjednik Molesto ze štyri tysac mužemi město wot juhozapadneje strony. Tam, hdžež džensa hišće stara woddarnja při Sprjewi steji, wojowaše so najhorcyšo dny dołho. W najzasaklišej bitwie zjewi so Budyskim wojowarjam nadobo jandžel, kotryž zdaše so jim być arcyjandžel Michał. To posylni jich móc, a hdyž nawoda husitow Molesto, z kłokom morjeny, z nadběhowaceho rěbla padny, wzduchu so husića dalšeje bitwy a čehnjechu přeč. Z dzakownosće natwarichu Budyšerjo pozdžišo na tutym městnje kapałku, kotruž pomjenowachu po swjatym Michale. Po tym zo bě so wjakkroč wotpalila a znowa natwarila, nasto džensniša Michałska cyrkej, kotraž služi 35 ewangelskim wsam wokoto Budyšina jako farska cyrkej.

Podala **Gabriela Gruhlowa**

W lěće 1429 wotwobara Budyšin nadběh husitow.
Rys.: Jakob Gruhl

Naš časopis w nowym šaće

Hižo na lońšim kubłanskim dnju a na tamnych zarjadowanjach je so na to pokazało, zo rozmysluja wudawaćelej a redakcija wo nowym wuhotowanju našeho časopisa. Džensa nětk předstaja so wam Pomhaj Bóh w swojim nowym šaće. Wo njón je so postarała grafikarka Isa Bryccyna z Kubšic. Wutrobny džak jej za jeje prócu! Džak sluša tohorunja skupince čitarjow, kiž su zhromadnje z wudawaćelomaj a redakciju nastaje noweho wuhotowanja ze swojimi myslimi a namjetami přewodželi. Wšitcy, kiž běchu wobdželeni na tutym wuwicowym procesu, so nadžijeja, zo so wam, lubi čitarjo, rezultat, kiž maće nětko w rukomaj, spodoba. Měto-li něšto być, štož so wam njelubi, myslće na to: Jenož wuhotowanje je so změniło, nic pak wobsah. Tuž njech wostanje Pomhaj Bóh dale wityany hósć w prawje wjele serbskich domach.

Trudla Malinkowa, zamołwita redaktorka

„Hodowna spěwohra“ w Budyšinje

Na **Třoch kralow, 6. januara, w 15.00 hodž.** předstaja serbscy gymnaziasća pod nawodom kantora Friedemanna Böhmy w Marje-Marcinej cyrkwi w Budyšinje znowa „Hodownu spěwohru“ Bjarnata Krawca. Originalnje w němskej rěči spisana hra bě so před lětom w Budyskim džiwadle přeni króć serbsce spěwała.

Zapokazanje delnjoserbskeho fararja

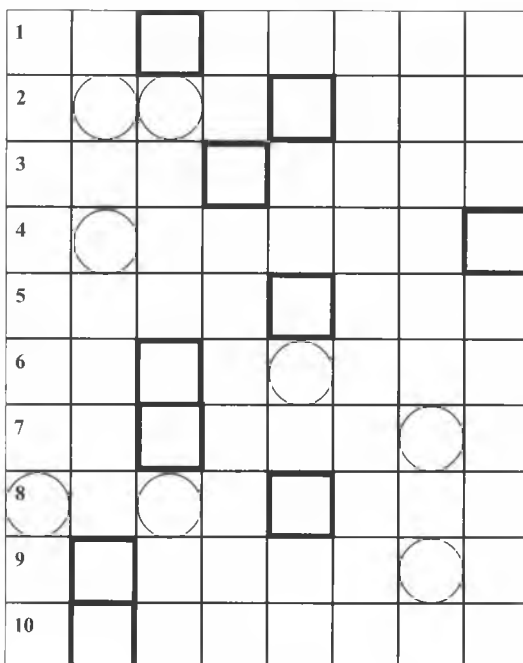
Na 100. delnjoserbskej Božej službje nowišeho časa, kotraž swjećí so **njedźelu, 27. januara, w 14.00 hodž.** w Žyłowje, zapokaza so młody Dešnjanski farar Hans-Christoph Schütt do serbskeho wosadneho džěła w Delnjeje Łužicy. Zdobom rozžohnuje so serbski předar Juro Frahnaw z Picnja, kotryž bě dotal tute džěło wukonjał.

Hódančko

Namakaj 10 wosompismikowych słowow. Zapiš je prawje do kašćikow. Pismiki w kašćikach wot horjeka dele čitane praja mjeno před něhdže 250 lětami žiweho muža w Hornjej Łužicy, dobroćela čěskich čěkcancow. Pismiki w kružkach prawje zarjadowane přeradza mjeno sydlišća, kotrež je wony muž za čěkcancow založił.

Srb

1. serbske mjeno měsaca
2. wobydler Poršic
3. serbske mjeno měsaca
4. stolica Delnjeje Łužicy
5. město Božeho naroda
6. delnjoserbska wosadna wjes
7. mały Budyšin
8. wobydler Wochoz
9. wobydler Krakec
10. komu je swj. Pawoł listy pisat (wuhodanje w přichodnym čisle)

Džak džěsća

Tebi so džakuju, mój Božo,

zo mam nana, maćerku,
zo škitas nas w žiwjenju,
zo naša swójba je kaž raj,
zo škitas serbski lud a kraj,
zo tróštuješ w smjertnym straše,
zo žohnuješ tež žně nam naše,
zo směm sej hrajkac wjesele,
zo nan ma swoje džěto šće,
zo wšěch nas wodžiš w žiwjenju,

za wšo so či džakuj!
Amen

Jandytar Hajnk

„Chcu předstajíc čas a wosoby tajke, kaž su byli“

Jako doktorand Serbskeho instituta w Budyšinje slědźi teologa Steffen Tuschling z Berlina hižo dwě lěće za cyrkwinskimi stawiznami Serbow w Pruskej. Rozmołwjachmy so z nim wo jeho dźěle a dotalnych wuslědkach.

Za swoje doktorske dźěło sće sej wuzwolil serbsku temu. Maće k Serbam wosobinski počah, zo sće so takle rozsudził?

Wosobinski počah mam přez serbskich přećelow, sam pak sym němskeho pochada. Narodnich so před 33 lětami w zapadnym Berlinje. Hdyž běch 12 lět, je so naša swójba přesydlila do Emslanda. Tam sym wotrostl w ewangelskej reformowanej wosadze. Wot lěta 1988 do 1994 studowach teologiju w zapadnym a wuchodnym Berlinje, w Naumburgu a na němskej fakulće w Hermannstadće w Rumunskaj.

Njejsće chcył do farskeho zastojnstwa, zo so nětkle z wědomosću zaběraće?

Sym wšak hižo we wosadach dźěłał a tež nětko druhdy w reformowanej wosadze w Berlinje přěduju. Běch wot lěta 1995 z wikarom, a to poł lěta při Francoskim domje w Berlinje a tři lěta w Osnabrücku. Wot decembra 1999 slědžu nětko w Serbskim instituču.

Kajku temu konkretnje wobdžětaće?

Džěłowa tema mojeje disertacije rěka: „Pruska ewangelska krajna cyrkej a Serbja we wilhelminiskim času“. Wobjednam potajkim čas wot založenja němskeho kejžorstwa w lěće 1871 hač k jeho kónceju w lěće 1918.

Čehodla sće sej jako Němc runje serbsku temu wuzwolil?

Zajimowach so přeco hižo za wuchodnu Europu, tohodla wšak tež lěto w Rumunskaj studowach. W Berlinje wopytach potom zarjadowanja Serbskeje kulturneje informacije. Tam spěšnje pytnych, zo je serbske žiwjenje džensa we hłownym jenož hišće katolske. Prašach so, kak je to možno. Hdyž hladaš do stawiznow, bě to tola jónu hinak było. Mój serbski přećel Timo Meškank mje w tym wobkrući, zo je hódno a trjeba slědźić za cyrkwinskimi stawiznami ewangelskich Serbow.

Je to možno bjez wobknježenja serbskeje rěče?

Sym wšak w Berlinskej Serbskej kulturneje informaciji serbski rěčny kurs wopytał. Timo Meškank bě mój wučer. Njebě to cyle jednore, dokelž jako zapadny Němc w šuli ženje njeběch słowjansku rěč wuknył. Mjeztym serbsce rozumju a čitam, jenož k rěčenju mam přemało składnosćow.

Bohoslawc Steffen Tuschling z Berlina

Foto: priwatne

Kajki wosobinski zaměr zwjazaje ze swojim dźěłom?

Nastać ma disertacija, ale to je wězo jenož formalny zaměr. Chcu předstajíc čas a wosoby tajke, kaž su byli, bjez čorno-běto-molowanja. Jara mje jima prašenje, čehodla je ewangelske serbstwo wusaknyło. Kelko fararjow je so čas žiwjenja drěło za serbstwo! To so njesmě prosće zabyc a na wšě časy z pomjatka naroda zhubić. Hewak nastanu pawšalne hódnoćenja, kaž sym je wóndano wot serbskeho katolskeho fararja słyšał: Katolikojo su ći prawi Serbja, ewangelscy su liwcy w nabožnym kaž narodnym nastupanju.

Tutomu hódnoćenju so njebyšće přizamknył?

Tajke twjerdženje mam za předsudk, kiž při dokladnišim pohladnjenju do stawiznow njemůže wobstać. Prawe hódnoćenje je jenož na zakładze faktow možne. Při tym dyrbja so wobkedźbować wšě aspekty, kiž mějachu wliw na Serbow.

Kotre bychu to na přikład byli?

Nutřkowe faktory hraja wažnu rólu. Serbja běchu monarchiji swěrní, woni chcychu tež dobri němscy staćenjo być. Tuta dilema je generacije Serbow formowała. K tomu přiřidu wankowne faktory. Na Serbow w Pruskej je politika sylny čisć wukonjala a ewangelska cyrkej sama je eklatantnje zraniła zakladnu ewangelsku zasadu wo maćernorěčnym zastaranju wosadnych. Kritisce dyrbi so tež na serbske narodne hibanje po přenjej swětowej wójnje zhladować.

Tute hibanje je pola ewangelskich Serbow to nawopačne z toho docpěto, štož je chcyło: Bychu-li so dyrbjeli rozsudzić, bychu chcyli radšo „Němcy“ hač „Češa“ być.

Što je Wam při Wašim slědženju wosebjje zajimawe?

To je sprěnja kulturnopolitiski aspekt wuskeje zwjazanosće mjez němskim nacionalizmom a ewangelskej cyrkwuju. Zdruha mam nabožny aspekt za jara zajimawy. Serbja su nimoměry pobožny narod. Tu běchu w času, hdyž so po Němskej hižo dawno njecyrkwinskosc šěrješe, Bože domy hišće kopaće poŕne kaž hewak jenož hišće w pietistiskich kónčinach. Zo běchu Serbja tak nutrnje ze swojej cyrkwuju zwjazani, mje jara jima. To ma wězo tež swoje přičiny. Powšitkowna sekularizacija, kiž wuchadžeše z rozswětlerstwa 18. lětstotka, so do Serbow njeje zadobyla. Snadž je tež słowjanska mentalita, kiž bóle z wutroby a začućow wuchadza, wěsty wliw měta.

A što Was skerje traši při Wašim dźěle?

Na spočatku su mje hódnoćenja z NDRskeho stawiznopisa wostróbnili. To je kaž pomjedz, z kotrejž je wšo počehnjene. Dyrbjach pomjedz zetrěć, zo bych so předobyl k wěrnosci. Ale nimo tuteje pomjedže wšak so njeje wjele stało w slědženju za serbskimi cyrkwinskimi stawiznami. We wjele wěcach dyrbjach pola nule započec. Nastupajo cyrkej budu so dyrbjec stawizny Serbow přepisac.

Kak zhladujeće na Serbow na zakładze swojich dotalnych znajomosćow?

Spočatnje bě mój wid jara pozitiwny a romantiski, potom slědowaše faza frustracije a nětko zhladuju na serbsku problematiku z kritisko-solidariskim wokom.

Móžeće za to přikład mjenowac?

Cuza je mi narodna debata, kiž so přeco hišće w Serbach wjedže. To je kaž w 19. lětstotku, samo wokabular je z toho časa. Rozumju, čehodla so tuta debata wjedže, ale spřećelil so z nej njemóžu.

Budžeće so po dokónčenju disertacije dale serbskeje wědomosći wěnowac?

Za lěto ma moje dźěło hotowe być. Potom chu so zaso do wosady wrócić. Tak rady kaž tuchwilu slědžu, tak tola pytnu, zo sym teologiju studował, zo bych był z fararjom.

Prašała so **T.M.**

Rozžohnowanje wot H. Kotwicec

Hanka Kotwicec pochadžeše z ratarskeje swójbje w Hućinje. Wyšeho šulskeho wukubłanja so jej njedósta, dokelž dyrbeše po wuchodźenju ludoweje šule w domjacym ratarstwje džělać. Po wójnje džělaše najprjedy we wotrjedže za serbske prašenja nutřkowneho ministerstwa, pozdžišo w Ludowym nakładnistwje Domowina jako archiwarka a zamołwita za wobrazowy archiw. Mnohe lěta skutkowaše we wokrjesnym sejmiku a jako předsydkka jeho strowotniskeje komisije. Přez swoju sotru Marju Zobinu měješe wuske swójbne zwiski ze Zobicami w Čornjowje. Swoje poslednje žiwjenske lěta přebywaše w Marćinym wustawje w Budyšinje. 5. decembra 2001 wumrě w starobje 88 lět. Z dwurěčneje cyrkwinskej swjatočnosću w Budyskej Tuchorskej cyrkwi so swójbni, znaći a něhdyši kolega wot swěrnej a skromnej Serbowki rozžohnowachu.

jm

Pšipis k pšipisajoj

Jo samo pjas njabogi?

Wono njejo tak, až to słowo „njabogi“ se samo za psa abo někake druge zwěrje powěda. Serbski pšestajar Starego testamenta, farar Fryco, jo wětšy žěl, žož nimske „tot“ stoj, to słowo „njaboge“ zasajźi. To se stanjo: 2. Mojzasa 14,30, 1. Samuela 17,51, 2. Samuela 11,21, 1. kralow 21,14. We tej samej bibliji wot 1868 som te zgonjenja gotowať. Farar Fabricius, pšestajar Nowego testamenta, ale jo pši tom słowje „tot“ to słowo „wumrěť“ abo „wumarły“ zasajźi.

To słowo „njabogi“ se powěda nam dolnoserbiskim lužam lubjej ako „wumarły“. To rědne jatšowne grono ze Zjaw. Jana 1,18 ja togodla rady pšeměnjom a jo gronim tak: „Jezus Kristus powěda: Ja som był njabogi, a glědaj, ja som žywy wot nimjernosći do nimjernosći a mam tej kluca teje hele a teje smjerši.“ A naše luže pši tych wjelich njeglukach cesto gronje: „Zasej jo młody kjarl a wotom znjeglucyť a jo był ned njabogi.“

Dokulaž farar Fryco jo był cłowjek z našogo luda, jo powědať wot „njabogich“ a ten polski farar Fabricius lubjej wot „wumarlych“. Snaž tak derje pšizomy z togo zaměška wen, tak se ja myslim.

Juro Frahnaw

Nowe předstejićerstwo w Slepom

Na swjedženskich kemšach w Slepjanskim Božim domje bu přěnu adwentnu njedzělu zapokazane nowe cyrkwinske předstejićerstwo. Jemu přisłuša 13 žonow a jedyn muski. Hromadže z Menzelec fararskimaj mandželskimaj budu předstejićerjo w přichodnych štyrjoch lětach wulku Slepjansku wosadu, kotrejž něhđe 2 500 wosadnych přisłuša, nawjedowac.

Foto: J. Schmidtchen

Kruwje čisło 54 a 55

Wěsće je to spodziwne napismo. Za nim pak tči stawiznička. W poslednich dnjach oktobra 2001 poda so skupinka, wobstejaca předešm z ratarjow, na doľhu jězbu do sewjerneje Wuchodnej Pruskeje. Tuta kónčina wokolo Kralowca, kiž nětko Kaliningrad rěka, zhladuje na doľhe stawizny 600lětnego němskeho wobsydlenja. Za mnje bě to štwórta jězba do tamnišjeje kónčiny. W měrcu 2001 běchmy mjez druhim wopytali nowy ewangelsko-lutherski wosadny centrum. Wokolo Kralowca započa so reformacija hižo 1524, kónčina ma potajkim doľhu luthersku tradiciju.

Po wotewrjenju wojskeho zakazaneho pasma započa farar Beyer wosadu hromadzić a twarić. Kaž so nam praji, su w měsće hišće 53 němscy Kralowčenjo žiwi, kiž smědzachu po 1945 z někajkeje přičiny tu wostać. Nowi wobydlerjo su Rusojo, něhdyši wojacy ze swojimi swójbami. Němscy připućowarjo přińdu z Kazachstana abo ze Sibirskeje. Zwjetša přińjesu jenož telko sobu, kelkož móža njesć. Husto je to třeci abo štwórty nowy započatk w jich žiwjenju, ale woni praja: Tu smy Němskej najbliže. Ideja fararja Beyera hodžeše so do tutech poměrow. Z jednej kruwu a zahrodu móže swójba na kraju přežiwić. Tak započa so akcija „Kruwa za Kralowc!“.

Swójbje, kiž so na to zwaža, dostanu 500–600 hriwnow za nakup jedneje kruwy. Za dvě abo tři lěta maja pjenjezy wróćo płaćene być, zo by so z nimi dalšej swójbje pomhać móħlo. Pjenjezy za 54. kruwu běchmy hižo do swojeje jězby nahromadźili, za čisło 55 dosahaše kolekta.

Kurt Latka

Dopis k Heslam 2002

Lubi přećeljo!

Džakuju so za připóslane serbske Hesla na lěto 2002, kiž wuchadžeja hižo k druhe- mu razej. Wjeselu so, zo so tuta swětoznata pomoc k čitanju Swjateho pisma tež we Łužicy přijima a přesadźuje. Serbsčina so tak stanje z jedneje z přibližnje pjećdesat rěčow, w kotrychž so tuta mjezynarodna příručka čišći. Serbja njetrjebaja so hižo spo- kojíc z němskim tekstom. A wyše toho skedź- bnja serbske wudaće Hesłow cyľ swět na to, zo Serbja hišće su a zo so jim Chrystusowy ewangelij wozjewja w maćernej rěči.

Mjenje hižo je znate, zo je wjele Łužiskich Serbow přebywať we wšelakich kóncach swěta w službje Ochranowskeho mision- stwa, potajkim tam, hdžež su Hesla něhdy swoje korjenje měli. Na to nas skedźbni farar Jan Malink a před nim džensa hižo chětro zapomnjeni literarny historikar prof. dr. Ota Wićaz, ko- trehož džěťo „Handrij Zejler a jeho doba“ sej wulce wažu. Tež pokazuje so tu wosebita duchowna zwjazanosć a kontinuita „wě- ry, lubosće a nadźije“ ze zašłosću, hdyž měješe Ochranow wliw na serbske narodne wozrodźenje.

Dopominam so, zo prócowachu so hižo w zašłosći někotři wo wudawanje serbskich Hesłow. Bě to předešm přećel Serbow senior K. P. Lanštjāk z Prahi. Poměry a doba njeběchu hišće dosć zraťe za tajke předewzaće. Zwoprawdźenje poradži so hakle w našej dobje Serbskem ewangelskemu towarstwu w zhromadnym džěle z Ludowym nakładnistwom Domowina. Gratuluju!

Přećelnje strowi

Miroslav Hloušek

Pokiw

Hesla 2002 su hišće na předaň. Zajimcy njech so wobroća na předsydu Serbskeho ewangelskeho towarstwa Měrcina Wirtha w Budyšinje (tel. 0 35 91 / 60 53 71).

Arnošt Grofa wosomdžesatnik

Nic jenož mjez ewangelskimi Serbami je Arnošt Grofa-Chasowski, kotryž swjeći 16. wulkeho rózka swoje wosomdžesačiny, derje znaty. Wón pochadza ze serbskeje pobožnej swójby, kotraž je lětdžesatki pjećaopolhektarske ratarstwo w Chasowje wobhospodariła a móžeše je ze zemskej reformu podwojic. Kaž jeho nan Jan Grofa bě jubilar ratar z ćelom a dušu, kotremuž bě zdobom džěto za serbski lud z wutrobitej naležnosću. Nan Jan bě do zakaza Njeswačanskeho towarstwa „Jutrnicu“ w lěće 1937 z jeho poslednim předsydu, kotryž je po wójnje Chasowsku Domowinsku skupinu natwaril a nawjedował. Před něhdže 35 lětami je Arnošt Grofa potom nanowu funkciju přewzał a nětko hišće spomóžnje předsydari wjesnej skupinje Domowiny. Na jeho nastork bu lěta 2000 wopomjatna tafla za spisowacelku Marju Kubašec na jeje ródny domje we wsy připrawjena.

Před 35 lětami narodninarja wosobinse zeznach, hdyž wopytach jako nowinar Domowinsku zhromadiznu w Chasowje. Na nej přednošowaše Marja Kubašec wo našej literaturje. Pozdžišo hdys a hdys zaso na wot Arnošta Grofy wušiknje nawjedowanych skupinskich wječorkach pobych. Jónu sym na jeho próstwu wulět wjesnych Domowinjanow po lužiskej domiznje, mjez druhim do Łaza, nawjedował.

Njehladajo tójšto časa a mocow sej žadaceho wšedneho džěta w ratarstwje, poz-

Jubilar Arnošt Grofa z mandželskej Elsu na jeju loňšim zlotym kwasu Foto: priwatne

džišo na prodrustwje kaž tež za Domowinu namaka Arnošt Grofa tohorunja chwile za druge wažne winowatosće a zaběry. Zo ze swójbnymi prawidlownje na kemše do Njeswačidła chodži, je za njeho samozrozumliwosć. W cyrkwiskim předstejicerstwje je za čas superintendenta Gerharda Wirtha a fararja Handrija Blumensteina dobrych

35 lět swěrnje na dobro Njeswačanskeje wosady a serbstwa spomóžnje skutkował. Hižo jeho nan bě w cyrkwiskim předstejicerstwje, w kotrymž nětko syn Jurij džěto jubilara pokročuje.

Na našich cyrkwiskich dnjach, druhich zeńdženjach ewangelskich Serbow a na skutkowanju Serbskeho ewangelskeho towarstwa wobdžěli so narodninar ze swojej mandželskej Elsu aktiwne. Často dožiwich potom, zo wón kěrluš a spěwy zakantori. Arnošt Grofa rady spěwa a tuž bě wón wot 1970 nimale sydomnaće lět ze swěrnym spěwarjom Radworskeje „Meje“.

Naša maćerščina je pola Grofic doma wobchadna řeč. Hdyž jubilara řečec slyšu, wobdžiwam stajnje jeho wurazliwu a dobru ludowu serbsčinu. Wón znaje wuběrnyje serbske zapřijeća z ratarstwa, přirody a wjesneho žiwjenja, wo kotrychž mnozy młodzi hižo njewědža. Jeho bohata ludowa serbsčina mi tohorunja chwalobnje nadpadnje, hdyž jeho nastawki a dopisy w „Pomhaj Bóh“, serbskej nowinje abo Protyce čitam, do kotrychž wón hižo wjele lět pilnje dopisuje. Samsne hodži so rjec wo jeho „Słowach k dnjej“ w rozhlósu.

Narodninar rady po přirodže blišje domizny pučuje abo dobru serbsku knihu čita. Swójbne žiwjenje je jemu so wě jara wažne. Grofic mandželskaj, kotraž běštaj so 1951 ženiłoj, mataj tři džěci a džesać wnučkow. Z nimi so džěd rady zetkawa a rozmołwja. Přeru Arnoštej Grofje k 80. narodninam wjele radosće a Božeho zohnowanja do dalšich lět žiwjenja. **M. Laduš**

Rjekojo abo wopory?

Dokelž na swjatyh dnjach rańše serbske wusyłanje njeje, slychamoj na tutech dnjach z mandželskej na němske słowa k njedželi w MDR na samsnej žołmje. Su to dobre načasne rozpominanja k duchownym prašenjam časa. Wuhotuja so wotměnjejo wot ewangelskeje abo katolskeje cyrkwy a tež druhich nabožnych zjednoćenstwow. Njedžela 18. nowembra 2001 bě jako Džeń ludoweho žarowanja wosebje woporam wojnow wěnowana. Tajke cyłostatne žarowanje bu přeni króć nazymu 1920 postajene a w slědowacych lětach prawidlownje dale wotměte. Po nastupje bruneho mócnarstwa so tajke wažnje žarowanja zakaza abo tola wotstroni. Město toho so z lěta 1934 wot wyšnosće postaji nalětnja njedžela Reminiscere jako „Džeń wopominanja rjekow“ (Heldengedenktag). Nowy čas a duch žadaše sebi město žarowanja stawjenje rjekowskeje smjerće na bitwišču. Wo nuzy a hubjenstwje, kiž kóžda wójna prostemu ludej načini, so zjawnje lědma hišće řečeše. Kaž by někajki tajny wětrik wšo dopomnjeće na dožiwjenu hrózbu wotnjese, so lud bórže za nowe hesła zahorić da. W přiběracej měrje pjelnjachu na horjeka naspomnjenej njedželi na-

še cyrkwy nošerjo uniformow wojskich towarstwow a Stahlhelma. Tehdy hišće ćerpjenym serbskim towarstwam so wobdželenje z chorhoju na swjatočnosći mjeneje bole přikaza, jeli nochcychu, zo jich knježace kruhi winuja šćěpjenja ludoweje zhromadnosće (Volksgemeinschaft). W programje dnja pak wosta lědma hišće městna za někajki skromny serbski poskitk.

Bórže po 1. swětowej wójnje počachu so tež we lužiskich wsach postajeć pomniki za padnjonych wojakow. Zwjetša je na nich wučitać, zo džakowna gmejna abo wjes pomnik wěnuje svojim zmužitym padnjonym rjekam, kiž su swoje žiwjenje za wotčinu woprowali. Do tutech pomnikow je husto tež něšto serbskich słowow zadypanych. Wone su džensa zdžěla poslednje pokazki na něhdy serbsku wjes.

Ze swojich poslednich šulskich lět wěm so dopomnic, zo wotmě so při tajkim pomniku w susodnej wsy kóžde nalěto zjawnja swjatočnosć. Narěć knjeza wučerja bě wot spěwow šulerjow a wjesneho muskeho chóra wobrubjena. Při zynkach spěwa wo dobrym towaršu (kameradu) kładžechu so seklate wěncy. Při přečitanju mjenow padnjonych zahudži trochu w pozadku

Pomnik za padnjonych 1. swětoweje wójny w Hućinje Foto: T. Malinkowa

stajacy šuler z trompetu tehdy jara popularny spěw wo wojaku-jěcharju, kotremuž rańše zerja bórzomnu smjerć na bitwišču přizjewjeja („Morgenrot, leuchtet mir zum frühen Tod“). Tež tu bě wšo bole na rjekowstwo hač na žarowanje wusměrjene.

Tajke hołdowanja so po 2. swětowej wójnje bohudžak wjace njewospjetowachu. Tomu drje běchu nuza a wopory přewulke! Po mojich nazhonjenjach znajmjeńša je w tutej wójnje tych zahoritych rjekowskich wojowarjow za wotčinu snadnje mało było.

Arnošt Grofa

Krajna synoda

**Wot 16.11. do 19.11.2001 wotmě so 12. a poslednje zeńdženje
24. sakskeje synody w Drježdžanach.**

Pjatk zaběrachmy so we wuběrkach ze wšelakimi zapodaćemi a hišće předležacyimi nadawkami. Sobotu slyšachmy najprjedy tři rozprawy.

Přednošk biskopa Kreša: „Hdyž pak to dospołne přinǵe, přestanje to njedospołne.“ (1. Kor. 13,10)

Na kóncu synody je biskop na to skedźbnił, zo su zemske prócowanja přeco njedospołne. Hakle we wěčnosti budže dokonjanosć. Smy žiwi w swěće, kiž chce perfektny być. Sami mamy wšak tež žedženje za dokonjanosću, ale dožiwjamy so jako njeperfektni. Runje tak džěše so tež synodže. W pjeć dypkach wopisa biskop poměr mjez realitu a idealom:

1. Romy nazhonjenja cyrkwyje: Biskop pokaza na rozdźelne nazhonjenja cyrkwyje we wuchodže a zapadže Němskeje: „My we wuchodže smy cyrkej jako rum swobody dožiwili. W zapadže, zda so mi, dožiwi so cyrkej jako rum žohnowanja. ... Wuchodne dožiwjenje ma mnoho činić z alternatiwu k tuchwilnemu. Zapadne dožiwjenje je na wupjelnjenje tuchwilneho wusměrjene.“ Tute wšelake nazhonjenja so druhy tež rybuja.

2. Čiše wužadanjow: Přednošowar rysowaše wočakowanja na cyrkej a praji, zo móžemy so z nich wjeselić. Při wšelakich swjatočnosćach so cyrkej rady wopyta. Wot cyrkwyje so wočakuje, zo da wotmołwy na prašenje zmysla a hódnoty žiwjenja a zo je „hłós kritiki“. Hladajo na spadowace ličby sobustawow je najwjetše wužadanje misionstwo. Cyrkej trjeba čłowjekow, kotřiž jej wědomje přistušaja a w njej a z njej žiwi su.

3. Čeža njewěstosće: Z wulkej starosću wobkedźbuje biskop pola mnohich duchownych a sobudźěłaćerjow při wšej pilnosći wulku nutřkownu sprócnosć. Tuta njeje wot staroby wotwisna. Pola čestnohamtskich sobudźěłaćerjow wobkedźbuje biskop přiběracu agresiwosć. W dalokej měrje potajkim njejsmy nadźijepołna cyrkej.

Kajka budže cyrkej w přichodže? Tuta njewěstosć wobčežuje. Ale tež staranje wo wšedne maličkosće činja čłowjeka sprócného. Struktury hodža so přeměnić, metody hodža so nawuknyć, ale puć k wutrobam njehodži so wunuzować. Njejsmy wuspěšni. To tež wobčežuje. Smy žiwi w času, w kotrymž ma so wěra češo.

Njewěstosćow njetrjebamy so hańbować. Wažne pak je, zo so dopominamy na nošace dypki.

4. Nošace dypki: Što čini našu cyrkej

drohotnu? W času džen a spěšnišich změnow čujemy so w cyrkwi doma. Hłós a teksty kěrlušow, liturgija a mnohe rjane cyrkwyje su nošace, změrowace dypki. W hektiskim času su tajke kupy měra za nas wažne. Ale tež pola zwonka cyrkwyje stejacych je hišće zdaće žiwe, zo za wšěm njeměrom hišće něšto trajneho steji. Je to za nas drohotny nadawk, zo zdźeržimy nam a swětej tajke dypki.

Cyrkwyje su romy modlenja. To smy zaso dožiwili w dnjach po grawoćiwym 11. sep-

Cyrkej Třoch kralow w Drježdžanach – schadźowanišćo sakskeje synody Foto: priwatne

tembru. W časach bjezradnosće njepomhaja mudre řeče. Je derje, zo mamy móžnosć, našu bjezradnosć, naše starosće a strachi Bohu prajić. Ale nječakajmy na tajke zle dny. Móžemy so wjele husćišo na Boha wobroćić. Cyrkej jako rum čišiny so rady tež wot zwonkastejacych přijimuje.

Biskop so nadźija, zo su naše wosady kupy wěrnosće, hdžež njetrjeba so jedyn před druhim maskerować. Kóždy móže tajki być, kajkiž wón je. To je tež jedyn nošacy dypk.

Skónčnje zwurazni biskop to najwažniše: „Za nas płaći, zo njestejimy pod zakonjom činjenja, ale zo smy žiwi w dowěrje, zo nas Bóh njese.“

5. Dar nadźije: Njubudže ženje idealneje cyrkwyje. Budžemy přeco žiwi mjez njedospołnosću a idealom. Hłowna wěc je, zo wostanjemy troštna cyrkej. My pak wěrmy: „Hdyž pak to dospołne přinǵe, přestanje to njedospołne.“ Doniž tak daleko njeje, budže modlaca cyrkej druhdy rum swobody, druhdy rum žohnowanja, ale nadźijomnje přeco městno nadźije.

Rozprawa cyrkwinskeho wjednistwa

Zańdžene pjeć lět běchu napjelnjene z mnoho džětom. Jónu bě trjeba wo tym přemyslić, hdže cyrkej w towaršnosći steji a hdže ma stać. Zdruha bě trjeba wobmyslić, kak móža so wobstejace struktury tak změnić, zo móhla cyrkej w přichodže lěpše swój nadawk spjelnić. Wažny nastork za to bě situacija spadowacych dochodow w lěće 1997. Z wulkej prócu je džěłowa skupina cyrkwinskeho wjednistwa předlohu za nazymsku synodu lěta 1997 wudžělała. Synoda je z nowym namjetom reagowała. Na to su so potom wšelake nowe zakonje wobzamknyli, kotraž su zdžěla k bolostnym změnam we wosadach wjedli. Tute změny běchu poprawom hižo wjele prjedy trěbne.

Hladajo do přichoda ma cyrkwinske wjednistwo slědowace dypki za wažne:

1. Cyrkej, kotraž domiznu dawa: Cyrkej je tam, hdžež so čłowjekowo wot Boha wobdarić a wołać dadža, hdžež su po wěrje žiwi a so k Bohu wuznawaja. Tak je wosada cyle cyrkej, ale wosada hišće njeje cyla cyrkej. Wosady a krajna cyrkej móža jenož w dobrym dorozumjenju nadawki přitomnosće derje spjelnić. W přichodže budže wažne, zo čłowjekowo wosadu, eforiju a krajnu cyrkej cyłkownje jako domiznu zrozumja.

2. Cyrkej, kotraž čłowjekow wjaza: W našej cyrkwi skutkuja mnozy wosadni čestnohamtsce. To je přičina za wulku džakownosć. Někak 11 000 žonow a mužow su cyrkwinsky předstejićerjo. K tomu přińdu wosadni, kiž we wuběrkach džěłaja, džěćace kemše podawaja, jako predikanća a lektorjo skutkuja, ale tež kěbětarjo, zwońkojo a čí, kotřiž so wo pyšenje cyrkwyjo a wo porjadk na pohrjebnišćach staraja. Hišće mnoho polow hodžało so naličec, hdžež wosadni sobu pomhaja. Někak

15 000 wosadnych spěwa w chórach. K tomu přińdu młodžinske a džěćace chóry, instrumentalne skupiny a někak 6 400 dujerjow. Tež młodžinske džěto je husto žiwe wot čestnohamtskich wosobow.

K tomu přińdu wězo wšityc přistajeni našeje cyrkweje. Diakonija ma 15 000 sobudželaćerjow. 6 500 z nich cyrkwi njeprislusjeja, ale tola pomhaja dobre diakoniske džěto wukonjeć. Derje je, hdyž na dobry mjezsobny zwisk džiwamy. Potom hodža so tež čěso puće lěpje zhromadnje přetrać.

3. Cyrkej, kotraž na zwonka cyrkweje stejacych skutkuje: Wažny nadawk cyrkweje je, zo wona tak na zwonka stejacych skutkuje, zo so tući za nju zajimuju a snadž tež puć do njeje namakaja. Sami trjebamy wolu, zo chcemy zaso přiběrać. Trjebamy wotewrjene durje, wuši, wutroby a ruce. Tak, kaž cyrkwinska wěža pokazuje, hdže cyrkej steji, tak mamy tež my pokazać, zo chcemy po Chrystusowej woli žiwi być, našu wěru do našeho časa přenjesć a so w towaršnosći zasadźować.

Z misionstwa

Direktor Lipsčanskeho misionseho skutka Peter Große rozprawješe wo intensiwnym džěle. Tež tu dyrbi so jara lutować. Wot něhdy 32 personelnych městnow je jenož hišće 14,5 wostało. Teologiske městna w zamórskich krajach hodža so wšelakich přičinow dla wot někak 1995 sem čěso wobsadzić. Druhe powołanja su tam nětko nuznišo trěbne. Wjednistwo je so 1998 rozsudžiło, dobrowólnych do wukraja pósłać. Z toho časa je hižo 40 dobrowólnych do Indiskeje, Tansanije a Brazilskeje što, wosebje studenća Lipsčanskeje a Drježdžanskeje uniwersity.

Hišće mnoho druhich aktiwitow je direktor naspomnił. Někak 50% trěbnych pjenjez přińdže z darow. Wulka je potřeba na wšelakich podpěrach w zamórskich krajach.

Peter Große sej jara přeje, zo bychu dale pjenježne dary dóšli a tak tute wažne džěto zaručene było.

Wšelčizny

Dalši dyk bě naprašowanje na přednoški a rozprawy, wosebje tež na wobšěrnú rozprawu krajnocyrkwinskeho zarjada, kotruž smy hižo do synody dóstali.

Kaž každu nazymu smy tež tutón raz zaso wo hospodarskim planje přichodneho lěta wuradźowali. Finančna situacija je so trochu polěpsila, tak zo njeje so trjebało tak horco diskutować.

Dokelž běše nazymske zeńdženje poslednje tuteje 24. synody, bě njezdělu swjedźenski wječor z přiwuznymi. CONVIVIAMUSICUMCHEMNICENSE z Kamjenicy je poskićił rjany program pod titulom „Ein sächsischer Kantorey-Schmauß“. Smy sami tež derje wjacehłósnje sobu spěwali. Tež muski chór krajnocyrkwinskeho zarjada je nam zaspěwał. Ja sam sym krótki přinošk wo serbskich přistowach poskićił, zo bychu tež raz serbske zynki w synodze slyšeć byli.

Handrij Wirth
serbski synodala

Nowe žiwjenje w Pricynje

Poprawom bě wjes Pricyn (Pritzen), ležaca mjez Starej Darbnju a Drjowkom, k smjerći zasudžena. Bagry wuhloweje jamy Maliń (Greifenhayn) so jej kruch po kruchu bližachu. 1990 běchu hižo nimale wšitycy wobydlerjo wjes wopušćili. Wjetšina domow bě hižo na wuhlowu industriju předata. Jenož mało ludźi hišće we wsy bydleše a wočakny. Prjedy hač bě wjes cyle zwottorhana, so wudobywanje wuhla 1993 zastaji. Cyrkej wšak běchu hižo wottwarili a jako přikladny objekt „wobchada z pomnikami w hórniskej kónčinje“ do nowotwarskeho sydlišća do Grodka přenjesli. Ze zawrěćom wuhloweje jamy začahny nowe žiwjenje do

Pricyna. Wjele něhdyšich wjesnjawow kupi sej swoje domy poměrnje tunjo wróćo, někotři nowi wobydlerjo přičahnychu. Wot 55 ležownosćow je tuchwilu wjac hač połojca předatych. Domy so wobnowjeja abo nowe twarja. Ležownosć dóstanje jenož tón, kiž chce tu trajnje bydlić.

Stary kěrchow wosrjedź wsy spóznaješ džensa na starych štomach a zbytkach kěrchowsekeje murje. Někotre rowy tam hišće namakaš. Wobrys něhdyšeje cyrkweje je z kamjenjemi wukładženy. Móćna zwonica z drjewa městno wobkneži. Zwonica pochadža z Klěšnika (Wolkenberg), kotryž bě 1990/91 spóžrěta wuhlowa jama Wjelcej

Cyrkej w Klěšniku, 1990/91 spóžrěta wot wuhloweje jamy Wjelcej

(Welzow). Wot tamnišeje srjedźowěkowseke cyrkweje je so jenož drjewjana zwonica z lěta 1418 wuchowala a přesadžiła. Jutry 1994 bu wěža z nowymaj zwonomaj w Pricynje poswjećena. Nazymu 2001 běchu wobydlerjo namołwjeni wuzwolić zaso cyrkwinske předstejićerstwo.

Ze znowazasydlenjom ludźi w Pricynje je so žiwjenje na wjesnu dróhu wróćilo. Šulski bus, mobilny pjekar a rěznik – wšitycy přijědu do wsy, so tu zawróća a po samsnym puću zaso wotjědu. Pricyn leži džensa kaž na połkupje a je hižo wobdaty wot stupaceje wody něhdyšeje Malinskeje wuhloweje jamy. Wulki kupanski přibrjoh a wočoło wsy nastajene twórby mjezynarodnych krajino-wuměstnowych wubědžowanjow, kiž so tam w zašłych lětach wotměwachu, swědča džensa hižo wo přeměňenju kónčiny po wuhlu. Njech so tuta změna za tamnišich ludźi a za nas poradži.

Jürgen Maćij

Zwonica z lěta 1418 bu 1990 w Klěšniku wottwarjena (lěwy wobraz) a 1994 w Pricynje znawa natwarjena (prawy wobraz).

Fota: J. Maćij

Powěsće

Choćebuz. Lětuše medijowe myto centralneho instituta islamskeho archiwa w Němskej spožči so 3. nowembra 2001 Choćebuske mu generalnemu superintendentej Rolfej Wischnathej. 53lětny teologa dósta wuznamjenjenje za swoje zasadjenje přećiwo njetolerancy a rasizmej. 1948 rodženy Rolf Wischnath pochadza z Westfalскеje, je z lěta 1995 generalny superintendent w Choćebuzu a z nalěca 2000 předsyda braniborskeho akciskeho zwjazka přećiwo prawicarstwu.

Huska. W přichodnych lětach ma Husčanska cyrkej štyri nowe bronzowe zwony dostać. Nětčiše zwony, kiž buchu w hubjenym powojnskim času ze železa late a w lěće 1955 poswjećene, su po štyrjoch lětdziesiątkach wužiwanja dodržane. Po dotalnych wobličanjach budu nowe zwony nimale 60 000 eurow plaćić. K tomu přińdu hišće kóšty za nowy podstav zwonow we wysokosći najmjeńša 30 000 eurow. Wosadni su namotwjeni w přichodnych lětach za tutón zaměr pjenjezy składować.

Budyšin. Sobotu do přenjeho adwentu poskićichu serbscy gymnaziasća adwentnu hudźbu w Michalskej cyrkwi. Bě to hižo třeće lěto, zo wuhotowachu tajki adwentny program w Budysej ewangelskej serbskej cyrkwi. Za dokonjany koncert so přihladowarjo w poľnje wobsadzenym Božim domje młodym wumělcam ze sylnym přikleskom džakowachu. Samsny koncert zwospjetowa so druhu adwentnu njeđzela na młodžinskim nyšporje w Kulowje.

Budyšin. Přenju adwentnu njeđzela, 2. decembra, bu Wito Šćapan za noweho fararja Budysej katolskeje wosady zapokazany. Wón je naslědnik prelata Georga Hanki, kotryž bě 8. awgusta zemřel. W postrownej ho-

dźinje, kiž so swjedženskim kemšam přizamkny, wupřa jemu farar Malink w mjenje ewangelskich Serbow w serbskej a němskej rěči Bože žohnowanje do noweho zastojnstwa. 36lětny farar Šćapan pochadza z Radworja a je dotal skutkował jako młodžinski dušepastyr diecezy a rektor Winfriedoweho domu w Schmiedeburgu.

Kalawa. Ze swjedženskim kemšami z Choćebuskim generalnym superintendentom Rolfom Wischnathom bu druhu adwentnu njeđzela, 9. decembra, po wjacelětnym wonkowym a nutřkownym wobnowjenju něhdyša Serbska cyrkej w Kalawje znowa wotewrjena. Mały Boží dom, kiž leži trochu zboka měšćanskeho torhošća, wužiwa so hłownje jako žurła za wšela ke wosadne zarjadowanja.

Lipsk. 10. decembra, na 285. załoženskim dnju Lipsčanskeho Serbskeho předarskeho towarstwa, přednošowachu tamniši serbscy studenća w internacie „Handrij Zejler“ wo stawiznach Sorabije w Lipsku. Při tym spominachu na wuznamnych něhdyšich člonow towarstwa, kaž fararjow Handrija Lubjenskeho, Handrija Zejlerja a Hendricha Awgusta Krygarja.

Wužohnowane na kemšach njeđzela drugeho adwentu wot fararki Menzel poda so Slepjanske džěćetko z přewodnicomaj na puć do wsy.

Foto: J. Schmidtchen

Budyšin. Patoržicu swjećeše něhdže 25 kemšerjow z Budyšina a wokolnych wosadow ze sup. Albertom serbsku Božu noc na Michalskej farje.

Choćebuz. Přeni dzeń hód bě so w tudyšej Serbskej cyrkwi na 90 kemšerjow z Delnjeje, srjedźneje a Hornjeje Łužicy k serbskej Božej službje zhromadźilo. Předował je farar n. w. Dieter Schütt, hodowne kěrlušy zanjeseštaj chór „Łužyca“ a delnjoserbski džěćacy chór. Běchu to zdobom 99. delnjoserbske kemše nowišeho časa.

Hučina/Malešecy. Z lětušim 1. januarom stej so wobě wosadze, kiž so hižo nimale tři lětdziesiątki zhromadnje wot Malešanskeho fararja zastarujetej, prawnišce k jednej wosadze zjednočiłej. Posledni farar w Hućinje bě był Serb Arnošt Hornčer. Po jeho smjerći w lěće 1973 bě so Hućina z Malešecami zwjazala.

Přeprašujemy

- 01.01. Nowe lěto**
13.30 kemše w Budestecach (sup. Albert)
- 06.01. Třoch kralow**
10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje na Michalskej farje (sup. Albert)
11.45 nutrnosć w rozhłosu (farar Malink)
- 20.01. poslednja njeđzela po Třoch kralach**
11.45 nutrnosć w rozhłosu (sup. Albert)
- 02.02. sobota**
14.00 wosadne popoľdnje w Malešecach (sup. Albert)
- 03.02. 2. njeđzela do póstneho časa**
10.00 kemše w Budyšinje na Michalskej farje (sup. Albert)
11.45 nutrnosć w rozhłosu (farar Malink)
13.30 kemše z Božim wotkazanjom w Budestecach (sup. Albert)

Zbožopřeća

W Chasowje swjeći kněz Arnošt Grofa dnja 16. januara swoje 80. narodniny. K tomu přeje wjele zboža a džakuje so jemu za wšo wukonjane džěło za cyrkej a Serbstwo předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Bóh žohnuj jeho dalši puć žiwjenja.

Dary

W nowemburu je so darilo za Pomhaj Bóh 100 hriwnow a za wobnowjenje tafle ze serbskim napisom na Michalskej farje w Budyšinje z lěta 1802 10 hriwnow. Bóh žohnuj daraj a darićelow.

Pomhaj Bóh časopis ewangelskich Serbow

WUDAWAČELEJ: Serbski wosadny zwjazk, Jerjowa/Heringstr. 15, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z. t., Čornobohska/Czornobohstr. 12, 02625 Budyšin/Bautzen
HŁOWNY REDAKTOR: Superintendent Siegfried Albert, Jerjowa/Heringstraße 15, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591/481280)

ZAMOLWITA REDAKTORKA: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591/600711)

ČIŠĆ: Serbska čišćernja
Postvertriebsnummer: F 13145

ZHOTOWJENJE A ROZŠĚRJENJE: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625 Bautzen

PŘIÑOŠKI A DARY: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00

POMHAJ BOH wuchadza měsacnje. Spěchuje so wot Založby za serbski lud. Lětny abonent plaći 8 eurow.